

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/29/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8517204343
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8517204343.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Viery Kandrikovej vo veci žalobcu: 1) B. Y., nar. XX.XX.XXXX, B. XXX, XXX XX B. 2) Z. Y., nar. XX.XX.XXXX, B. XXX, XXX XX B., obaja právne zastúpení: JUDr. Stanislav Lampart, advokát, Námestie sv. Mikuláša 29, 064 01 Stará Ľubovňa, proti žalovanému: Y. Y., nar. XX.XX.XXXX, B. XXX, XXX XX B., právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Maroš Zima, s.r.o., Okružná 107, 064 01 Stará Ľubovňa, v konaní o ochranu vlastníckeho práva a o vzájomnom návrhu žalovaného, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa sp.zn. 4C/66/2017-136 zo dňa 24.03.2020 takto

rozhodol:

I. Potvrďuje sa rozsudok.

II. Žalobcom sa priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd I. inštancie samostatným rozhodnutím.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že: „I. Súd ukladá žalovanému odstrániť časť plotu pozostávajúceho z betónových tvárnic na betónovom základe, postaveného medzi parcelami KN-C XXX/X, o výmere XXX m², zastavaná plocha a nádvorie a KN-C XXX/X o výmere 105 m², zastavaná plocha a nádvorie, zapísanými na liste vlastníctva č. XXXX pre kat. úz. Jakubany a parcelami KN - C XXX/X o výmere 395 m², zastavaná plocha a nádvorie, XXX/X o výmere 203 m², záhrada, zapísanými na liste vlastníctva č. XXXX pre kat. úz. Jakubany v kat. úz. Obce Jakubany, a to v časti, v ktorej zasahuje do parciel žalobcov X., 2. KN-C XXX/X a KN-C XXX/X. II. Vzájomný návrh žalovaného na zriadenie vecného bremena zamietajú. III. Žalobcom 1. a 2. priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 % s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil najmä tým, že predmetom konania je žaloba žalobcov 1., 2., ktorou sa domáhajú, aby súd uložil žalovanému povinnosť odstrániť neoprávnený stavebný zásah do ich pozemkov a vzájomný návrh žalovaného, ktorý v tomto rozsahu žiada obmedziť žalobcov 1., 2. v ich vlastníckom práve zriadením vecného bremena v ich prospech.

Zo zamerania skutočného stavu vyhotoveného geodetom M. W. zo dňa 18.12.2015, predloženého žalobcami 1., 2., ako aj z geometrického plánu č. XX/XXXX vyhotoveného T. U. M. dňa 19.6.2019. predloženého žalovaným, bolo preukázané, že žalovaný postavil plot sčasti aj na parcelách KN C č. XXX/X a XXX/X, ktoré sú v podielovom spoluvlastníctve žalobcov 1., 2., a to v bode 1. v rozsahu 9 cm, v bode 2. v rozsahu 34 cm, v bode 3. v rozsahu 51 cm a v bode 4. v rozsahu 38 cm. Jedná sa síce o malý záber do pozemku žalobcov, ktorého veľkosť geodeti vypočítali na 9 m², no napriek tomu stavbou plotu na pozemku žalobcov 1., 2. bolo zasiahnuté do ich vlastníckeho práva.

Nemožno, podľa názoru súdu, brať do úvahy povolené maximálne odchýlky meraní v zmysle Vyhlášky č. 461/2009 Z.z. Úradu geodézie, kartografie a katastra SR, ako to žiada žalovaný, a to z dôvodu, že priebeh vlastníckej hranice medzi pozemkami žalobcov 1., 2. a žalovaného už bol predmetom súdneho konania a rozsudkom Okresného súdu v Starej Ľubovni sp. zn. 2C/1/2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 16Co/19/2013 hranica medzi spornými pozemkami bola týmito súdnymi rozhodnutiami presne určená. Povolené odchýlky v meraní v zmysle vyhlášky č. 461/2009 Z.z. by mali význam pri posudzovaní oprávnenosti stavby plota len v prípade, pokiaľ by stavebníkovi nebolo celkom jasné, kadiaľ v teréne vedie hranica medzi pozemkami sporových strán zakreslená v katastrálnej mape. V danom prípade však hranica medzi spornými pozemkami bola presne určená vyššie uvedenými súdnymi rozhodnutiami, ktorú skutočnosť žalovaný v konaní nenamietal.

Keďže žalovaný nadobudol nehnuteľnosť od svojich rodičov, zrejme mal vedomosť o tom, že o priebehu hranice sa viedol medzi žalobcami 1. a 2. a jeho právnymi predchodcami súdny spor. V takejto situácii, bolo potrebné, aby žalovaný z hľadiska primeranej opatrnosti, ale aj v záujme predídenia ďalších prípadných sporov, pred začatím prác konzultoval so žalobcami 1., 2. výstavbu nového plota. Žalovaný tak neučinil, začal s výstavbou plota a v tomto konaní pokračoval aj po upozornení žalobcov 1., 2., že výstavbou plota zasahuje do ich pozemkov. Uvedená skutočnosť vyplynula z výpovedí žalobcov 1., 2, z výpovede svedka M., ako aj z výzvy žalobcov 1., 2. zo dňa 21.12.2015 adresovanej žalovanému. Žalovaný síce tvrdil, že zo strany žalobcov po dobu realizácie plota nebol žiadnym spôsobom upozornený alebo vyzvaný na zasahovanie do ich vlastníckeho práva, avšak toto tvrdenie žiadnym spôsobom nepreukázal.

S poukazom na uvedené skutočnosti musel súd konanie žalovaného vyhodnotiť ako konanie protiprávne, keďže žalovaný postavil plot aj na pozemkoch žalobcov 1., 2., napriek tomu, že ich súhlas so stavbou plotu na ich pozemku nemal. Je potom nutné konštatovať, že v prípade realizácie predmetného plota ide o neoprávnenú stavbu. V zmysle konštantnej judikatúry pre posúdenie stavby ako neoprávnenej nie je rozhodujúce, či na stavbu bolo vydané stavebné povolenie. Je preto bez významu, že príslušným stavebným úradom bol vydaný súhlas s k ohláseniu drobnej stavby. Žalovanému chýba občianskoprávny dôvod (titul), z ktorého by mu vyplývalo právo mať na cudzom pozemku stavbu plotu. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že pre kvalifikáciu stavby ako neoprávnenej nie je potrebné, aby bola zriadená celkom na cudzom pozemku; stačí, keď je na tomto pozemku zriadená sčasti (rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 6. 1. 2004, sp. zn. 22Cdo/268/2003).

V danom prípade teda nebolo sporné, že k zásahu do vlastníckeho práva žalobcov 1., 2. zo strany žalovaného došlo, nebolo pochybnosti o tom, že ide o neoprávnený zásah a ani o rozsahu neoprávneného zásahu.

Vzhľadom na situáciu, keď stavba plota bola zriadená na cudzom pozemku, v § 135c Občianskeho zákonníka sú stanovené spôsoby vyrovnania právnych vzťahov medzi stavebníkom a vlastníkom pozemku. Vlastník pozemku sa môže na súde domáhať, že stavbu treba odstrániť na náklady toho, kto stavbu zriadil. V zmysle ustálenej judikatúry (napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22Cdo/432/2002, rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22Cdo 880/2003 zo dňa 19.06.2003, uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22Cdo/178/2005 zo dňa 11.07.2005) účelnosť odstránenia neoprávnene zriadenej stavby je treba vždy hodnotiť s prihliadnutím na všetky okolnosti a povahu každého jednotlivého prípadu. V rámci tejto voľnej úvahy musí súd prihliadať aj na to, či by odstránenie stavby nebolo v rozpore s dobrými mravmi. Prihliada sa najmä na povahu a rozsah hospodárskej straty, ktorá by odstránením stavby vznikla, k akému účelu bola stavba zriadená, aký je jej charakter, na čo slúži, či vlastník stavby a jeho rodina v stavbe býva, aký je rozsah zastavaného pozemku, k tomu, za akých okolností bola stavba zriadená, či vlastník stavby vedel, že stavia na cudzom pozemku, či naopak staval v dobrej viere, že mu pozemok patrí, či vlastník pozemku proti stavbe zakročil. Súd musí v týchto prípadoch porovnať hospodársku a inú stratu, ktorá by vznikla odstránením stavby, so záujmom na ďalšom využití stavby. Súd po zohľadnení okolností daného prípadu nezistil žiadny dôvod, pre ktorý by nebolo odstránenie betónového plotu účelné. Odstránenie plota by sa mohlo na prvý pohľad zdať ako nevhodné a bez praktického významu, avšak v danom prípade je nutné vziať zreteľ na v konaní preukázanú podstatnú skutočnosť, a síce, že žalovaný realizoval stavbu plota sčasti na cudzom pozemku, napriek tomu, že mu v tom čase bolo, resp. malo byť známe, že právoplatnými súdnymi rozhodnutiami bola určená vlastnícka hranica medzi pozemkami žalobcov 1., a 2. a jeho pozemkami a od svojho konania neupustil ani po výzve žalobcov.

S poukazom na uvedené dôvody súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že v prejednávanej veci je spravodlivé, v záujme ochrany vlastníckeho práva žalobcov 1. 2., uložiť žalovanému povinnosť odstrániť betónový plot z pozemku žalobcov, v zmysle ustanovenia § 135c ods. 1 Občianskeho zákonníka a preto žalobe v celom rozsahu vyhovel.

V ďalšej časti, pri posudzovaní oprávnenosti vzájomného návrhu žalovaného na zriadenie vecného bremena a priznanie práva užívania pozemku na parcelách CKN č. XXX/X a XXX/X, súd vychádzal zo zásady, že zriadiť na pozemku vecné bremeno v prospech vlastníka, t.j. usporiadať pomery medzi vlastníkom pozemku a vlastníkom neoprávnenej stavby iným spôsobom, než aký je uvedený v § 135c ods. 1 a 2 OZ, je možné len vo výnimočných prípadoch. V prejednávanej veci žalovaný zrejme mal vedomosť o tom, že medzi žalobcami 1., 2. a jeho právnymi predchodcami (rodičmi) v minulosti prebiehal (a už aj bol právoplatne skončený) súdny spor o určenie hranice medzi spornými pozemkami. Žalovaný teda realizoval stavbu plotu už za situácie, keď mu bola, resp. mala byť známa hranica medzi pozemkami žalobcov 1., 2. a jeho pozemkom. V prípade pochybností mohol dotazom na susedov zistiť, či súhlasia s realizáciou plotu tak, ako ho uskutočňuje. Napriek uvedeným skutočnostiam žalovaný pred realizáciou výstavby plotu nekonzultoval priebeh hranice medzi uvedenými pozemkami so žalobcami 1., 2., aby tak predišiel možnému neoprávnenému zásahu do ich pozemkov a navyše po tom, čo bol nimi upozornený, že zasahuje do ich vlastníckeho práva, od svojho konania neupustil a v stavbe plotu ďalej pokračoval. Nemožno preto prisvedčiť tvrdeniu žalovaného, že pri stavbe plotu konal v dobrej viere, že ho stavia na svojom pozemku. Bolo totiž jeho povinnosťou byť pri tomto konaní primerane obozretný a plot stavať tak, aby nezasiahol do vlastníckeho práva žalobcov. Pri posudzovaní prípadu neoprávnenej stavby, ku zriadeniu ktorej došlo úmyselným protiprávnym konaním stavebníka, musí byť prioritne braný zreteľ na ochranu vlastníckych práv majiteľa pozemku.

Súd v predmetnej veci nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by bránili odstráneniu stavby a svedčili by v prospech zriadenia vecného tak, ako to navrhoval žalovaný, pričom mal za to, že hospodársky dopad na žalovaného, ktorý daný nezákonný stav svojím správaním vyvolal, nemôže byť jediným dôvodom pre ktorý by nemalo dôjsť k odstráneniu neoprávnenej stavby. Zriadenie vecného bremena, ktorého sa žalovaný domáha podľa § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka predstavuje dispozíciu, ktorá sa použije vtedy, keď nie sú splnené zákonné predpoklady na odstránenie stavby, ani na jej prikázanie vlastníkovi pozemkov, čo sa však v danom prípade nebolo preukázané (keďže boli splnené zákonné podmienky na uloženie povinnosti odstrániť stavbu).

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia súd návrh žalovaného na zriadenie vecného bremena zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa § 255 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný, ktorý navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok zrušil v celom rozsahu a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie a nové rozhodnutie, prípadne aby odvolací súd po zrušení napadnutého rozsudku vyhovel vzájomnej žalobe žalovaného a zriadil vecné bremeno v zmysle podanej vzájomnej žaloby. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania.

Žalovaný sa k uvedenej žalobe viackrát písomne vyjadril, kde okrem iného uviedol, že skôr ako pristúpil k realizácii oplotenia, a teda k vykopaniu základu na betónový plot, nechal si geodetom Z. W. zmerať presnú hranicu susedných pozemkov, ktorá bola následne v teréne ohraničená drevenými kolíkmi. Táto hranica korešpondovala s pôvodným dreveným plotom, ktorý sa tam nachádzal desiatky rokov (viď fotodokumentácia priložená v spise). Žalovaný zároveň na Obecnom úrade Jakubany dňa 03.08.2015 ohlásil drobnú stavbu opravu - výmenu oplotenia dvora pri rodinnom dome XXX a následne v priebehu mesiacov september - november 2015 vybudoval medzi susednými pozemkami plný betónový plot z tvárnic širokých 20 cm o výške od cca 150 do 200 cm, nakoľko pozemok je smerovaný dole kopcom.

Žalobcovia 1. a 2. si dňa 18.12.2015 nechali geodetom M. W. zmerať hranice medzi pozemkami p. č. XXX/X a XXX/X, XXX/X z ktorého vyplynulo, že v bode 1) zamerania je zásah 0,09 m, v bode 2) je zásah 0,34 m, v bode 3) je zásah 0,51 m a v bode 4) je zásah 0,38 m do vlastníckeho práva žalobcov 1. a 2. Z tohto dôvodu dňa 21.12.2015 žalobcovia prostredníctvom právneho zástupcu zaslali žalovanému výzvu na jeho zásah do vlastníckeho práva parcely KN-C XXX/X. V tomto čase sporný úsek medzi bodmi 3 a 4 v zameraní geodeta M. W. bol vo výlučnom vlastníctve obce Jakubany.

Na základe Kúpnej zmluvy zo dňa 07.06.2017 žalobcovia odkúpili od obce Jakubany sporný úsek medzi bodmi 3 a 4, zapísaný ako parcela KN-C XXX/X o výmere 105 m², čo znamená, že už v čase kúpi vedeli, že na tomto pozemku je postavený betónový plot, ktorého odstránenie je predmetom tohto konania.

Žalovaný v záujme mimosúdneho vyriešenia sporu či už písomne alebo ústne právneho zástupcovi žalobcov ponúkal alternatívnu dohodu vo forme odkúpenia časti pozemku za cenu 40 - 50 € za 1 m² pozemku, príp. zámennú zmluvu a v poslednom rade zriadenie vecného bremena za odplatu. Nakoľko žalobcovia všetky ponuky odmietli, nechal si žalovaný u T. U. M. - geodetky, vyhotoviť geometrický plán pod č. XX/XXXX zo dňa 19.06.2019, na zriadenie vecného bremena na pozemkoch parc. č. XXX/X a XXX/X, a z tohto dôvodu podal aj vzájomnú žalobu na zriadenie vecného bremena za odplatu. Túto

odôvodnil ust. § 135c ods. 3) Občianskeho zákonníka, nakoľko so zreteľom na okolnosti prípadu bude spravodlivé a v súlade s dobrými mravmi, aby vlastníctvo stavby zostalo nedotknuté, zriadi sa na výkon vlastníckeho práva k stavbe vecné bremeno a súčasne sa rozhodne o náhrade patriacej vlastníkovi pozemku. Pri rozhodovaní o konkrétnom spôsobe usporiadania podľa § 135c OZ súd nie je viazaný žalobným petitom, preto aplikácia navrhovaného postupu riešenia vzťahu medzi vlastníkom pozemku a neoprávneným stavebníkom závisí od jeho úvahy. (viď rozsudok Krajského súdu v Prešove z 11.4.2006, sp. zn. 3 Co 441/05).

Žalovaný zároveň prostredníctvom právneho zástupcu poukázal na znenie vyhlášky Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. 461/2009 Z.z. zo dňa 28.10.2009, ktorá v § 56 ods. 5 a 6 zohľadňuje toleranciu posudzovania súradnicových rozdielov v meraní do 0,24 m. Súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nezohľadnil túto skutočnosť tolerancie odchýlky v meraní, napriek tomu, že to nie je otázka právna ale technická, a každý geodet pripúšťa takúto toleranciu v meraní. Súd sa s touto námietkou vysporiadal v bode 32. napadnutého rozsudku, kde uviedol „ nemožno, podľa názoru súdu, brať do úvahy povolené maximálne odchýlky meraní v zmysle vyhlášky č. 461/2001 Z. z. UGKaK SR, ako to žiada žalovaný, a to z dôvodu, že priebeh vlastníckej hranice medzi pozemkami žalobcov L, 2. a žalovaného už bol predmetom súdneho konania a rozsudkom Okresného súdu v Starej Ľubovni sp. zn. 2C/1/2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 16Co/19/2013 hranica medzi spornými pozemkami bola týmito súdnymi rozhodnutiami presne určená. Povolené odchýlky v meraní v zmysle vyhlášky č. 461/2009 Z.z. by mali význam pri posudzovaní oprávnenosti stavby plotu len v prípade, pokiaľ by stavebníkovi nebolo celkom jasné, kadiaľ v teréne vedie hranica medzi pozemkami sporových strán zakreslená v katastrálnej mape. V danom prípade však hranica medzi spornými pozemkami bola presne určená vyššie uvedenými súdnymi rozhodnutiami, ktorú skutočnosť žalovaný v konaní nenamietal. “

S takýmito závermi spochybnenia vyhlášky č. 461/2009 Z.z. zo strany súdu prvej inštancie žalovaný v celom rozsahu nesúhlasí, pretože v rámci procesného útoku ako aj procesnej obrany neboli žiadnym z účastníkov konania predložené citované rozhodnutia, nebol pripojený súdny spis OS SL 2C/1/2012, o ktoré sa v napadnutom rozsudku opiera súd.

Žalovaný v rámci odvolania odvolaciemu súdu prekladá citované rozhodnutia, z ktorých je zrejmé, že na Okresnom súde Stará Ľubovňa v konaní pod sp. zn. 2C/2/2012 o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam boli ako žalobcovia 1/ a 2/ rodičia žalovaného a na strane žalovaných v rade 49/ a 74/ boli žalobcovia 1. a 2. Už v tomto konaní boli namietané hranice medzi susednými pozemkami, kde na str. 9 rozsudku OS SL 2C/1/2012 sa súd vysporiadal s námietkou žalovaných v rade 35/ 49Z a 74/ týkajúcej sa hranice medzi ich pozemkami a pozemkami, ktoré sú predmetom súdneho sporu, súd tieto námietky nepovažuje za relevantné, pretože z predložených geometrických plánov je zrejmé, že geometrický plán vyhotovený na základe objednávky žalobcov vychádzal z hranice medzi pozemkami určenou geometrickým plánom z roku 1993, ktorý pre účely usporiadania vlastníckych vzťahov dal vyhotoviť otec uvedených žalovaných, teda akceptuje hranicu vymedzenú právnym predchodcom uvedených žalovaných. Aj z ohľadky na mieste samom vyplýva, že hranica medzi pozemkami je oddelená starým plotom, ktorý takisto preukazuje užívací stav nehnuteľnosti. Voči tomuto rozsudku bolo podané odvolanie zo strany žalovaného v rade 49 B. Y. a následne rozsudkom KS Prešov sp. zn. 16Co 19/2013 zo dňa 30.09.2013 bol potvrdený rozsudok OS Stará Ľubovňa sp. zn. 2C/1/2012.

Z uvedeného je zrejmé, že spory ohľadom vlastníckeho práva a určenia hranice medzi susednými pozemkami pretrvávajú dlhodobo a rozhodnutie súdu prvého stupňa o uložení povinnosti odstránenia časti betónového plotu z pozemku žalobcov tento spor iba prehĺbujú.

Žalovaný zároveň namietá nevykonateľnosť časti plotu z betónových tvárnic a to v časti, ktorej zasahuje do parciel žalobcov 1, 2, KN-C XXX/X a KN XXX/X.

Z napadnutého rozsudku nie je zrejmé v akej časti betónový plot zasahuje do vlastníckeho práva susedného pozemku, z čoho vyplývajú ďalšie nezodpovedané otázky:

- túto časť plotu si má určiť žalovaný ?
- má zohľadniť povolenú toleranciu stanovenú vyhláškou č. 461/2009 Z.z.?
- ak pozdĺž rodinného domu na pozemku KN-C XXX/X zasahuje do susedného pozemku 9 cm a šírka betónového plotu je 20 cm to znamená, že 9 cm má odstrániť a 11 cm plotu zostane zachovaná ?

S poukazom na pretrvávajúce susedské spory medzi účastníkmi konania považujeme rozhodnutie súdu prvej inštancie za necitlivé, nevhodné a prehĺbujúce konfliktné spolužitie susedov. Z hľadiska nákladov na odstránenie stavby a straty užívania časti pozemku v rozsahu 9 m² (y ktorej je vymeraný zásah do vlastníckeho práva žalobcov) je to obrovský nepomer. Účelnosť odstránenia stavby treba hodnotiť vždy objektívne a s prihliadnutím na všetky okolnosti a povahu každého jednotlivého prípadu. V rámci voľnej úvahy musí súd prihliadnuť najmä na povahu a rozsah zásahu hospodárskej straty, ktorá

by vznikla odstránením stavby, na to , na aký účel bola stavba zriadená, aký jej charakter, aký je rozsah zastavaného pozemku, príp. pozemku nevyhnutného na riadne užívanie neoprávnenej stavby, za akých okolností bola stavba zriadená. (viď uznesenie Ústavného súdu SR z 13.01.2016, sp. zn. I. ÚS 12/2016).

3. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrili žalobcovia, ktorí navrhli odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok ako zákonný a hlavne spravodlivý v celom rozsahu potvrdil a priznal žalobcom náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Podľa ich názoru v právnom štáte nemôže nikto protizákonne zasahovať do vlastníctva druhej osoby, pričom je preukázané, že žalovaný po celý čas stavby plotu vedel a bol si vedomý toho, že stavia na cudzom pozemku. Základným predpokladom, aby sa vôbec mohlo uvažovať o legalizácii plotu je skutočnosť, že zo strany žalovaného by došlo k neúmyselnému omylu, avšak za daných okolností nešlo o žiaden omyl, ale o cieľavedomé protiprávne konanie. Ak by aj započítali prípadnú odchýlku, tak sporný plot je tak či tak v ich pozemku. To z čoho je postavený plot a kto má určiť časť plotu, ktorú je potrebné odstrániť nie je vecou právnou ale technickou a je na žalovanom, ktorý konal protiprávne ako to vykoná. Operovať hospodárnosťou je podľa žalobcov absurdné.

4. K vyjadreniu žalobcov sa vyjadril žalovaný, ktorý zotrval na svojich argumentoch uvedených v odvolaní a požadovať vyhovie odvolania v celom rozsahu.

5. Strany sporu v ďalších svojich vyjadreniach zotrvali na argumentoch uvedených v odvolaní ako aj svojich vyjadreniach.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal vec spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa zásad uvedených v § 379 a nasl. zákona č. 160/2015 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

7. Súd prvej inštancie zistil správne skutkový stav, správne z neho vyvodil právne závery, vo veci samej aj správne rozhodol, pričom odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie vo výroku vo veci samej.

8. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

9. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil a aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

10. Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú povinnosti tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer strán sporu. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré museli byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena. Tak napríklad v konaní o zaplatenie dlhu z určitej zmluvy má žalobca (veriteľ) povinnosť bremeno tvrdenia o tom, že s žalovaným (dĺžnikom) uzavrel zmluvu, že na jej základe poskytol žalovanému určité plnenie a že žalovaný za toto plnenie neposkytol riadne a včas dohodnutú náhradu (odplatu). Na povinnosť tvrdenia nadväzuje povinnosť označiť dôkazy preukazujúce tvrdené skutočnosti žalobcu zaažuje dôkazné bremeno preukázať, uzavrieť zmluvu a poskytnutie plnenia podľa nej. Pokiaľ sú tieto skutočnosti preukázané, žalobca uniesol tak bremeno tvrdenia, ako aj bremeno dôkazu.

11. Dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli

účastníci (§ 132 O.s.p.). Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 14. 9. 2011, sp. zn. 3 Cdo 204/2009).

12. Za skutkové zistenia, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, je potrebné rozumieť výsledok hodnotenia dôkazov súdom, ktorý nezodpovedá postupu vyplývajúceho z ust. § 132 OSP (§ 191 ods. 1 CSP), pretože súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov nevyplývajú ani inak v konaní nevyšli najavo, pretože súd opomenul rozhodné skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli za konania najavo, alebo pretože v hodnotení dôkazov, popr. poznatkov, ktoré vyplývajú z prednesov účastníkov konania, alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti, je logický rozpor alebo ak hodnotenie dôkazov odporuje ust. § 133 až 135 OSP (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky vo veci 21Cdo 65/2000).

13. Odvolací súd vo vzťahu k hodnoteniu dôkazov (§ 132 OSP, resp. § 191 ods. 1 CSP) poukazuje na to, že hodnotenie dôkazov môže robiť len súd, ktorý ich vykonal. Základom hodnotiaceho postupu sudcu by okrem ľudských a odborných skúseností mali byť pravidlá logického myslenia, ktoré tradičná logika formuluje do základných logických zásad. Ide o zásadu totožnosti, ktorá vyžaduje, aby sa v určitej úvahe zachovával rovnaký význam použitých výrazov, zásadu vylúčeného sporu, ktorá vyžaduje, že v tom istom čase a za tých istých podmienok nemôže zároveň platiť nejaké tvrdenie a jeho protiklad, zásadu vylúčenia tretieho, podľa ktorej z dvoch protikladných tvrdení musí byť jedno pravdivé, a zásadu dostatočného dôvodu, ktorá vyžaduje, aby každé pravdivé tvrdenie bolo dostatočne odôvodnené (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6MCdo 1/2010).

14. Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku súdom prvej inštancie v celom rozsahu vo vzťahu k odôvodneniu vo veci samej podľa § 387 ods. 1, 2 CSP a na zdôraznenie správnosti uvádza.

15. Právo na spravodlivé prejednanie veci zahŕňa v sebe najmä princíp „rovnosti zbraní“, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a ďalšie požiadavky spravodlivého súdneho konania.

Samotné súdne konanie, ktorým sa završuje poskytovanie súdnej ochrany musí byť logickým a právnym vyústením doterajšieho priebehu a výsledkov konania pri rešpektovaní zásad spravodlivého súdneho konania pri jeho vydaní musia byť zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom na zrozumiteľnosť, určitosť, jasnosť a súlad jeho skutkových a právnych dôvodov vo vzťahu k jeho výroku. Logickým a právnym vyústením doterajšieho priebehu a výsledkov konania za rešpektovania zásad (princípov spravodlivého súdneho konania), najmä zabezpečenia spravodlivej úpravy pomerov medzi stranami sporu je vyhovieť žalobe žalobcu.

16. Skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie vyznelo v neprospech žalovaného nemá automaticky za následok, že je nesprávne.

17. Súdne konanie je pojmovo späté s dokazovaním minulých udalostí a dejov. Dokazovať pritom zároveň „znamená presvedčať a dokázať znamená presvedčiť“. Dokazovanie má okrem noetickej podstaty pre právne rozhodovanie aj funkciu ďalšiu, funkciu presvedčania: „V pragmatickom pohľade nejde o to, aby argumenty boli objektívne platné, ale hlavne o to, aby účastníci rozhovoru nadobudli presvedčenie o váhe argumentov.“

Dokazovanie má teda viacero stránok. Má svoju stránku noetickú a stránku argumentačnú (a s ňou úzko späté stránky eristickú i rétorickú).

Z pohľadu noetického je základnou otázkou vzťahu dokazovania a pravdivosti poznateľnosť (miera poznateľnosti) minulých dejov a udalostí, inými slovami: otázka, či vôbec sme alebo nie sme schopní tieto deje a udalosti spoznávať v tej ich úplnosti, ktorá by oprávňovala pravdivostné hodnotenie výsledkov tohto poznania.

Hoci sú v uvedenej právnej vete atribúty hodnotenia dôkazov vymenované vedľa seba, v skutočnosti svojím zmyslom smerujú k jedinému cieľu. Týmto cieľom je overenie pravdivosti určitej tézy. Vierohodnosť (napr. svedka, listiny) je faktorom zvyšujúcim mieru pravdepodobnosti overovanej tézy

induktívnym úsudkom (ak ide o vierohodnú osobu, možno predpokladať, že aj jej svedectvo v danej veci je pravdivé, rovnako ako keď ide o verejnú listinu, spojenú nielen s verejnou autoritou, ale aj s určitou mierou overovania osvedčovaných skutočností, možno obdobne predpokladať, že jej obsah je pravdivý). Závažnosť potom znamená objasnenie skutočnosti, či dôkaz bezprostredne vypovedá o dokazovanej téze alebo či z neho možno na túto tézu iba sprostredkovane usudzovať (z tohto pohľadu triedime dôkazy na priame a nepriame, pričom priamym priradujeme vyšší vypovedajúci potenciál pravdivosti). Zákonnosť vykonania dôkazov má byť garantom pravdivosti dokazovanej tézy. Povedané inými slovami, férovým spôsobom vedené dôkazné konanie (v trestnom práve spojené s aplikáciou najmä zásad rovnosti zbraní, prezumpcie neviny, práva na obhajobu, in dubio pro reo) sleduje jednak nachádzanie pravdy v konflikte proti sebe stojacich strán, jednak snahu o minimalizáciu chýb dokazovania, justičných omylov a tým aj minimalizáciu prijímania nespravodlivých rozhodnutí (prof. JUDr. Pavel Holländer, DrSc Dokazovanie, prednáška, 13.12.2016).

V prejednávanej veci bolo nadovšetky pochybnosti preukázané, že žalovaný vzhľadom na všetky okolnosti (predchádzajúci spor a upozornenia žalobcov) mal a mohol vedieť, že pri výstavbe plotu vykonával výstavbu nie v súlade s hranicou. Bez rozumného dôvodu sa žalovaný však spoliehal, že neoprávnený stav ním zavinený bude súdmi vykladaný v jeho prospech.

Evidentná absencia dobromyseľnosti žalovaného mala za následok vyhovieť žalobe a jednoducho povedané žalovaný je povinný dať plot do stavu, ktorý zodpovedá hranici medzi pozemkami (čo napokon sám uznal výsledok zamerania p. W. pozri č.l. 38 spisu). Namietanie neproporcionalitou vzhľadom na vedomosť žalovaného, že nestavia plot v súlade s hranicou je neopodstatnené.

Ak žalovaný bol upozorňovaný na nesprávny postup pri výstavbe plotu a tieto upozornenia nezohľadňoval, potom námietka o prehlbovaní sporov a neproporcionalite je neopodstatnená.

18. Samotné súdne konanie, ktorým sa završuje poskytovanie súdnej ochrany musí byť logickým a právnym vyústením doterajšieho priebehu a výsledkov konania pri rešpektovaní zásad spravodlivého súdneho konania pri jeho vydaní musia byť zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom na zrozumiteľnosť, určitosť, jasnosť a súlad jeho skutkových a právnych dôvodov vo vzťahu k jeho výroku. Logickým a právnym vyústením doterajšieho priebehu a výsledkov konania za rešpektovania zásad (princípov spravodlivého súdneho konania), najmä zabezpečenia spravodlivej úpravy pomerov medzi stranami sporu je, vyhovieť žalobe.

19. Pokiaľ vlastník príslušného pozemku sa odhodlá zhotoviť plot a je upozorňovaný vlastníkmi susediaceho pozemku o nesprávnom postupe pri jeho výstavbe (zasahujúcom do ich vlastníctva) a bez ďalšieho nezohľadňuje ich námietky, potom po zistení zásahu do ich vlastníctva je povinný bez zreteľa na výšku nákladov súvisiacich s reštitúciou stavu tento nezákonný stav na vlastné náklady odstrániť.

20. Ústavný súd SR sa vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutia v náleze III. ÚS 119/03-30. Vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. uplatnenie nárokov a obranu proti takémuto uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

21. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré žalobe vyhovel; jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, porušujúce fair trial proces.

22. Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Pre neunesenie dôkazného bremena odvolací súd rozhodol postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP so stotožnením sa s dôvodmi prvoinštančného rozsudku a rozsudok ako vecne správny potvrdil.

23. Správne výroky vo veci samej zodpovedajú aj správne výroky o trovách konania.

24. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bol úspešný žalobca, preto mu vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho

konania voči neúspešnému žalovanému v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

25. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).